

# להשמיד את הגרעין האיראני ☒ עוד לפני השבעת טראמפ: התוכנית להאיץ מבפנים את נפילת המשטר בטהרן

written by אלי קלוטשטיין | 13.12.2024

תהליכים אחדים שצברו תאוצה בחודשים האחרונים במזרח התיכון יגיעו בתקופה הקרובה לשיא: הראשון הוא קריסתו של הציר האיראני. שלוחת הטרור העיקרית של טהרן, חיזבאללה, נפגעה קשות במלחמה נגד ישראל; חמאס אינו כשהיה ערב המלחמה בעזה; וסוריה ☒ חוליה חשובה במסדרון היבשתי שבנתה הרפובליקה האסלאמית סביב ישראל, שחיונית להעברת חימוש וכסף ללבנון ☒ נפלה לידי גורמים המתנגדים לאיראן ולחזונה. תוכנית טבעת האש של קאסם סולימני, מפקד כוח קודס לשעבר, הפכה תוך חודשים ספורים לסהר הקורס.

במקביל, בארה"ב מתקרבת כהונתו של נשיא חלש יחסית לסופה, כאשר הוא זוכה לאהדה הולכת ופוחתת בדעת הקהל האמריקנית. החלטתו של הנשיא ג'ו ביידן לחון את בנו האנטר בתחילת החודש לא הוסיפה לתמיכה בו. במצבו הנוכחי כ"ברווז צולע", לא סביר שביידן יוכל לעצור את ישראל אם תחליט לפעול נגד איראן. ממילא הוא ככל הנראה ממוקד במטרות מעשיות יותר עד צאתו מהבית הלבן, כגון הפסקת אש בעזה ושחרור חטופים מידי חמאס.

תהליך נוסף קשור לאיראן עצמה, שנחלשה צבאית ותדמיתית בחודשים האחרונים. היכולת של טהרן לייצר טילים בליסטיים כדי לתקוף את ישראל נפגעה אנושות בעקבות המתקפה הישראלית עליה, אחרי ששיגרה מאות כאלה לעברנו. כמו כן, מטוסי חיל האוויר השמידו כמעט לחלוטין את ההגנה האווירית של טהרן, ובתקופה הקרובה היא תתקשה לקבל עוד מרוסיה, שבעצמה סובלת ממחוסר במערכות אלה, שכן הן נפגעות תדיר במלחמה באוקראינה. בימים אלה אנו גם מצויים בתוך חלון הזדמנויות צר יחסית לפני שהצבא האיראני יכניס לשימוש מטוסי קרב מתקדמים מסוג סוחוי 35 שרכש מרוסיה, שלפי הטענה שניים מהם נקלטו במדינה השבוע.

מבחינה פנימית ההנהגה בטהרן נמצאת תחת ביקורת כבדה. העוני שורר ברחובות, לאוכלוסייה אין די חשמל. העיצומים הבינלאומיים מכבידים על האוכלוסייה, שסובלת מבעיות חברתיות רואה לנגד עיניה כיצד המטבע המקומי הידרדר השבוע לשפל נוסף.

איראן עומדת גם בלב ביקורת בינלאומית על התקדמות תוכנית הגרעין, וכן על הסיוע שהיא מגישה לרוסיה במלחמתה באוקראינה, בדמות כטב"מים וטילים בליסטיים. מדינות אירופה הטילו עליה עיצומים, ובשבוע שעבר מועצת הנגידים של סבא"א פרסמה גינוי חריף נגדה. בתגובה, איראן הרחיבה מאוד את העשרת האורניום לרמה של 60 אחוזים, הקרובה מאוד לרמה הנחוצה לייצור פצצות. קצב ההעשרה החדש שלה מבהיל למדי, והוא מתווסף לעובדה שברשות

איראן כבר כיום יש די חומר לייצר כמה פצצות גרעיניות. במקביל, טהרן הוכיחה השבוע יכולות בליסטיות משופרות, כאשר שיגרה לחלל לוויין על גבי טיל מתוצרת מקומית.

איראן מקדמת את יכולותיה בתחום הגרעין והבליסטיקה, ומהווה מדינת סף גרעינית לכל דבר, תוך התרסה ברורה כלפי הקהילה הבינלאומית. יתרה מכך, כיום יש שני תמריצים מסוכנים שיכולים לדחוף אותה בשבועות הקרובים לפרוץ במהירות לייצור פצצה גרעינית: הראשון הוא הרצון, בדומה למדינות אחרות בעולם, לקדם את מצבן ולשפר את מעמדתן לפני כניסתו של הנשיא דונלד טראמפ לבית הלבן. כשם שרוסיה מנסה לכבוש כמה שיותר שטחים באוקראינה לפני שטראמפ ינסה אולי לכפות על שתי המדינות משא ומתן להפסקת אש, כך גם ייתכן שהאיראנים מעוניינים להעמיד אותו בפני עובדה מוגמרת של יכולת גרעינית מוכחת.

בנוסף, פצצה גרעינית איראנית עשויה לשמש בידי המשטר בטהרן להרגעת הרוחות הסוערות גם בתוך הציר שהוא מוביל וגם בתוך המדינה עצמה. היעדר התגובה על מתקפת ישראל בסוף אוקטובר זוכה לביקורת רבה באיראן, כמו גם הכישלון לסייע לנשיא סוריה לשעבר בשאר אל-אסד להישאר בשלטונו ולהדוף את מתקפת המורדים. חשיפתה של פצצה גרעינית יכולה לשכך את הביקורת ולעורר את רוח הגאווה של חברות הציר.

אין צורך להכביר מילים על הסכנה שקיימת בגרעין איראני. יכולת ההיזק של שלוחי הרפובליקה האסלאמית תגבר שבעתיים כאשר איראן תסוכך מעליהם באמצעות מטרייה גרעינית ואיום ממשי להשתמש בה.

חלון ההזדמנויות של ישראל לפעול לסיכול הסכנה הוא כעת, ועדיף שתעשה זאת עד להשבעת הנשיא טראמפ ב-20 בינואר. אומנם הוא התבטא בזכות הלחץ על איראן, וצפוי לנקוט פעילות חריפה נגדה<sup>2</sup> אך אין לדעת אם עד אז לא יהיה מאוחר מדי.

הסיכונים<sup>2</sup> כולל ירי מנגד על ישראל של מיליציות בעיראק, הטילים שנותרו בידי איראן, החות'ים ואפילו חיזבאללה המוחלש<sup>2</sup> אינם גדולים מהסיכויים שבתקיפת הגרעין. האפשרות לחסל את איום הגרעין האיראני חשובה מאין כמוה בראייה אסטרטגית ארוכת טווח, וישראל כבר הוכיחה כי היא מסוגלת לפעול באיראן. סביר להניח שהיא אוספת על כך מודיעין ומתכוננת לפעולה מעין זו בדיוק כבר שנים ארוכות.

אגב כך, להתקפה ישראלית מוצלחת יש יתרון נוסף: אולי היא גם תסב מכה אנושה נוספת לאיראן ולציר שלה<sup>2</sup> ומי יודע, אולי אף תאיץ מבפנים את נפילת המשטר בטהרן.

המאמר פורסם באתר וואלה, בתאריך 13.12.2024.